

AMIC

Publicació quinzenal per a esplai del soldat català de l'Exèrcit de la República editada pels Serveis de Cultura al Front del Departament de Cultura de la Generalitat

Els més i els millors

Si no estéssim segurs de la raó que ens assisteix en fer la guerra, si la nostra fe vacil·lés, només hauríem d'esperar el món i veure quines són les veus i quins són els cors que vibren a l'unisson amb nosaltres. Els més i els millors són al nostre costat.

La causa que defensem la senten com a pròpia tots els homes que amb la seva suor i el seu esforç creen el progrés i la riquesa col·lectiva. I la defensen amb la seva paraula i el seu ardor els noms més representatius de la intel·ligència de cada país. Les masses populars i les seleccions intel·lectuals són al costat nostre.

Aquesta feliç coincidència no obeeix pas, però, a un fet casual. Una guerra com la que ens fan els estats totalitaris, la més cruel, la més injusta i la més inhumana de totes les guerres, per força havia de revoltar les fibres més sensibles de tots aquells que no tenen el cor cobert d'egoïsmes i de baixes passions. Els cors generosos d'aquells que per tot patrimoni només tenen la pròpia força creadora, havien d'ésser necessàriament amb nosaltres.

L'adhesió dels obrers de tot el món ha estat manifesta. També ho és la dels intel·lectuals. Passada la impressió dels primers moments, les veus autèntiques de la intel·ligència han vingut al costat nostre.

Per més que sigui dolorós constatar-ho, és cert que un de les causes que han contribuït a la caiguda de la humanitat contemporània en el baix i mesquí materialisme que h'encens la foguera dels odis i violències feixistes, és que la intel·lectualitat no ha complert la seva missió de guaiadora de pobles. Encara avui hi ha intel·lectuals que no han arribat a superar la còmoda passivitat dels que voldrien desentendre's de les coses del món. Arreu, però, l'exemple del nostre sacrifici, junt amb el respecte que infon la força i el coratge del nostre exèrcit, ha despertat els adormits, i creix molt de pressa el rumb dels simplicitzants i és més decidida la seva acció. Aquesta mobilització de les seleccions intel·lectuals, unida a la de les masses treballadores, ha d'ésser un noble motiu d'orgull i de serena confiança per als nostres soldats. Podem fer l'afirmació que els més i els millors són amb nosaltres. I no podia deixar d'ésser així. Que es just que arreu del món es formi el Front de l'esperit, quan és en defensa de l'esperit, que és tant com dir de la llibertat i la dignitat humanes, que lluiten els soldats de la República.

EL NOU DIA

Sí, hom veurà més enllà d'aquestes estrelles taciturnes,
més enllà d'aquesta llarga nit de mans crispades,
per damunt dels meandres de sang i foc,
per damunt dels munts de runes fumejants i tenebres xopes de llàgrimes,
per damunt del dolor dels vius i dels morts,
aixecar-se la màgica claror precursora.
Vindrà enmig del gran silenci de tots,
d'un gran silenci inefable de sang aturada i d'ala que s'allarga.
Vindrà lentament com una llum coronada de somnis naixents
i d'innocències porugues,
com una plenamar de tremolosa placidesa i d'escumes de pures nostàlgies,
com un bressol curull d'astres recents, d'aigües immòbils
d'estupors i d'aurores boreals exànimes.
Pujarà al món com una saba calent amb anhels celestes.
I les aloses es perdran a l'infinit emportant-se les darreres angoixes,
les neus eternes dels cims es fondran per fer-se abraçada d'ample riu,
de sobte els perfils dels homes tornaran a ésser humans i familiars
i cada ànima serà un íntim repicar d'hosannes.

Agustí BARTRA

(Segueix a la darrera pàgina)

“Qui la voldrà, costar-li ha”

En un dels moments més difícils de la història de Catalunya, envoltada d'amenaçes i perills, jugant-se en l'aventura imposada la pròpia independència, aquell que aleshores regia la nostra terra, contestà amb fe i dignitat exemplars als representants dels que volien conquerir-la: «Qui la voldrà, costar-li ha».

Era en el regne de llegenda de Pere el Gran, en unes hores sacsejades pel vent de l'epopeia, quan semblava congriar-se contra Catalunya l'ombra pavorosa d'un conjur de condemna i de mort, i del qual, amb la força de la voluntat i del coratge, sortí triomfadora. La lluita primera contra el rei de França s'havia convertit en un conflicte de major amplitud. El Pontificat hostil donava per raons polítiques caràcter de croada a la invasió de la nostra terra. La traïció de Jaume de Mallorca convertia un germà en enemic. La indiferència dels aliats peninsulars restava soldats indispensables als nostres estols combatents. La passivitat d'Anglaterra, d'Alemanya i de Bizanci era ja gairebé com el reconeixement d'un fatalisme conformista. L'exèrcit francès després de travessar el Pireneu, envaïa l'Empordà i assetjava Girona. Les esquadres enemigues volien ensenyorir-se del nostre mar. I en l'hora angoixosa, que semblava de desesperança, voltat de paranys i de perills, d'entredits i d'excomunionis, Pere el Gran, fort del coratge dels catalans, contestà altivament a l'Ambaixador del rei de França i al Cardenal-Legat del Papa, cobejosos de Catalunya: «Qui la voldrà, costar-li ha».

Com aleshores, avui el moment és confús i difícil. A l'atac de la facció espanyola s'ajunta l'amenaça dels exèrcits invasors; als danys de les armes i dels enginys de mort estrangers, la maniobra d'aparentar una falsa croada; a l'intervencionisme brutal dels agressors, la passiva indiferència dels que haurien de sentir-se'n amenaçats ant com nosaltres mateixos. Doncs bé, com aleshores, res no podran traïdors ni estrangers contra el nostre coratge. I si en un redreç heroic Pere el Gran desfèu les esquadres enemigues i l'exèrcit invasor, que hagué de travessar, de retorn, fugitiu i vençut, el Pireneu, ara també la força coratjosa de l'Exèrcit de la República és la millor garantia i fermaça del nostre triomf.

Catalunya! Espanya tota! «Qui la voldrà, costar-li ha». I com en tantes altres lluites asprament superades i victoriosament resoltes, la voldrà i ne l'heurà...